

ТАҚЫРЫБЫ: ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТ

Орындаған: Нұрмухамет А

Қабылдаған: Абзалиев Ж

Факультет:ЖМ15

Курс:III

Топ:22-01

I КІРІСПЕ

- II Негізгі бөлім:

1. Денсаулық сақтаудағы менеджмент
2. Денсаулық сақтаудағы менеджмент функциясы

- III Қорытынды

- IV Пайдаланылған әдебиеттер

**Менеджмент
дегеніміз не?**

Менеджмент сөзін қазақшаға дәл аударатын болсақ, онда «басқа біреу арқылы өз мақсатына жету» болып шығады екен. Алайда сөзбе сөз аудару сөздің түпкі төркінін әрқашанда дәл бере бермейді.

«**Менеджмент**» түсінігі шет тілінен аударғанда — өндірісті басқару деген мағынаны береді.

Менеджмент- халықтың бірлескен еңбегі нәтижесінде пайдалы әрі тиімді болатын еңбекті басқарудың табиғатын, себебі мен салдарын, факторы мен жағдайын зерттейтін ғылым.

Алғаш рет менеджментті оқулық пәні ретінде 1831 жылы Джозеф Барто АҚШ-тың колледжінде бере бастады.

Осы уақытқа дейін менеджмент дара ғылым ретінде есептелмеді тек қана “ ғылыми менеджмент” деп ұсынылып келді.

Менеджменттің ғылым ретінде айналысатын пәні басқару үрдісіндегі адамдардың арасындағы қалыптасатын қатынастар болып табылады. Сондықтан да басқа ғылымдар секілді **менеджменттің** де теориясы болады, онда осы пәнге тән қасиеттері мен міндеттері, категориялары, элементтері, принциптері, әдістері, функциялары және өзінің ізденіс жолы қамтылады.

Менеджмент даму тарихы

I кезең

Ежелгі

9-7 мың эра дейін.–
XVIII ғ соңы.

Ежелгі Шумер:
«бизнесмен
абыздар»

Ежелгі Вавилон:
Хаммурапи,
Навуходоносор II

Ежелгі Греция:
Сократ, Платон

Ежелгі Рим:
Катон

Николо Макиавелли

II кезең

**«Индустриаль
ды»**

1776 – 1890

Адам Смит

Роберт Оуэн

Чарльз Бэббидж

III кезең

«Жүйелеу»

1856 – 1950

**Ғылыми басқару
мектебі(1885-1920)**
Ф.У. Тейлор, Х. Эмерсон, Г. Форд,
М. Вебер, Г. Гантт, Ф. и Л.
Гилбрет;
В России: Г.М. Кржижановский,
А.А. Богданов, О.А. Ерманский,
А.К. Гастев, Е.Ф. Розмирович,
П.М. Керженцев, Н.А. Витке,
Ф.Р. Дунаевский, С.Г. Струмилин

**Классикалық мектеп
(1920-50 жж)**
А. Файоль, Л.Х. Гулик, Л.Ф. Урвик,
Р.С. Дейвис

**Адами қатынастар
Мектебі (1930-50-жж)**
М.П. Фоллет, Э. Мэйо, Ч. Бернанд,
А.Х. Маслоу, Д. Мак Клелланд

Тәртіптік мектеп (1950 ж. б)
Д. Мак Грегор, Ф. Герцберг,
Р. Лайкерт, К. Арджирис

IV кезең

«Мәліметтік»

1950 – қазірге
дейін

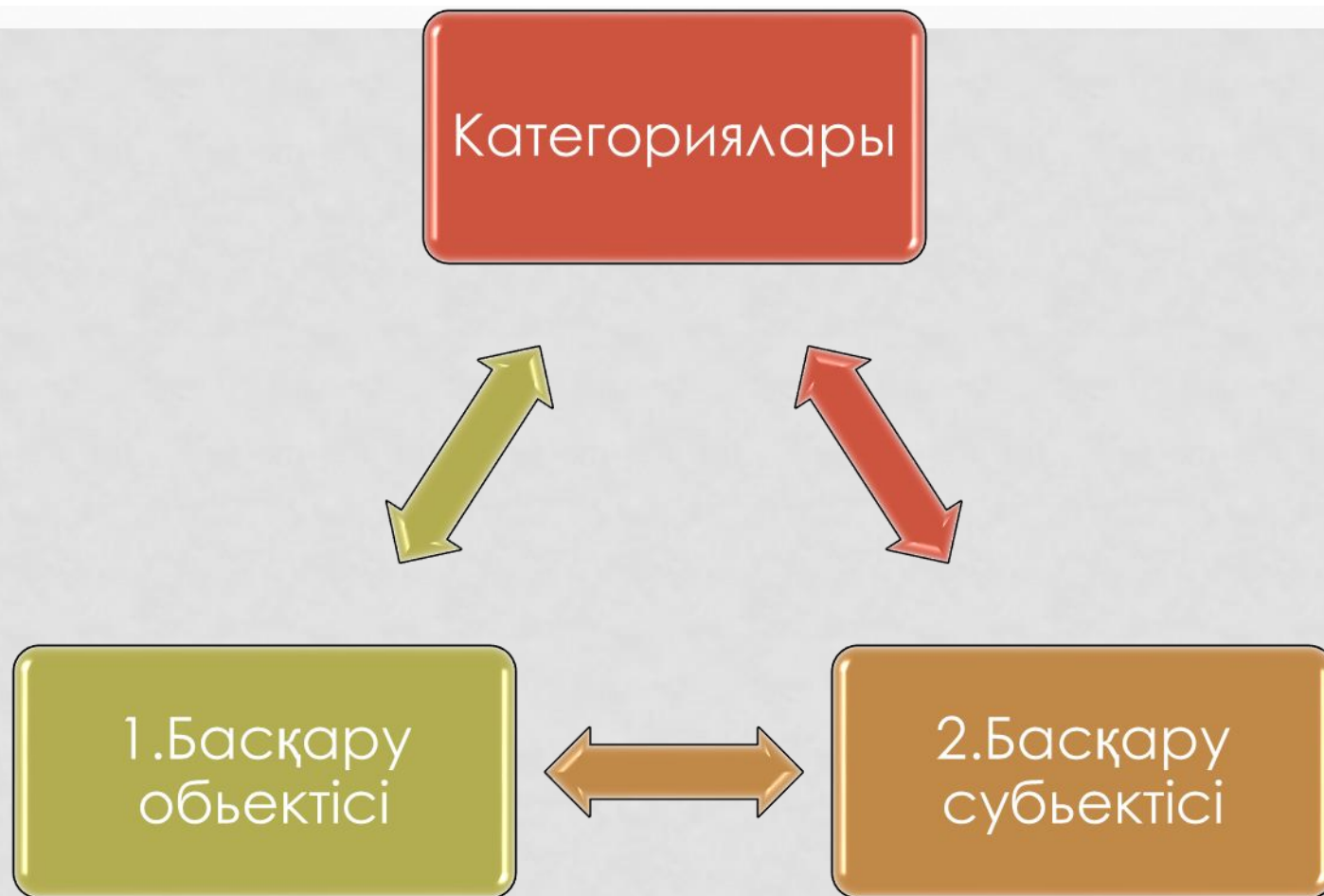
**Шешім қабылдау
теориялары (1950-60-ж)**
К. Черчмен, Л. Арноф, Д.
Форрестер,
Д. Вудворд

Жүйелі қарау (1950-ж)
Л. Берталанфи, Р. Акофф,
А. Слоан, Р. Скотт, П. Дюпон

**Мәселелік қарау (1960-70-е
гг.)**
П. Друкер, У. Марч, Р. Томпсон,
Г. Деннисон, П. Лоренс, Д. Лорш

Жүріп жатқан қоғам

МЕНЕДЖМЕНТТІҢ НЕГІЗГІ

1

- Басқару объектісі – бұл басқарылатындардың барлығы, яғни сала, кәсіпорын, бөлімшелер және қызметкерлер, ұжымжәне т.б. Менеджментте басқару объектісі ретінде әр уақытта белгілі бір мақсатқа жету үшін өздерінің іс-қызметтерін үйлестіретін және бағыттталатын адамдар тобы қарастырылады.

2

- Басқару субъектісі – бұл басқарушылардың барлығы, яғни саланың, кәсіпорынның, бөлімшелердің басқару аппараты. Денсаулық сақтау жүйесінде – денсаулық сақтау комитетінің басшылары, бас дәрігер, бас дәрігердің орынбасары, бөлім меңгерушілері, клиниканың директорлары мен басшылары

Менеджер дегеніміз

Өндірісті жүргізу және қызмет көрсету саласындағы ұйымдастыру және басқару жөніндегі шаруашылық дербестігі бар іскер адам, өз ісін егжей -тегжейлі білетін мамандандырылған басшы. Мысалы, бас дәрігер немесе оның орынбасары емдеу процесін жоспарлайды, ұйымдастырады, үйлестіреді, бақылайды, яғни менеджер ролін атқарады.

- Әрбір адам басқару функциясын минимумға дейін орындап отырады. Адам басқару функциясын орындағанда белгілі сатыдағы басқарушы болады:

Техникалық операция - үздіксіз өндіру.
Медициналық мекеме үшін - ол диагностика,
емдеу, профилактика, экспертиза, науқасқа күтім

Коммерциялық функция: сатып алу, сату,
айырбас

Қаржылық операция – қызметті жүзеге асыру үшін
ортаны ынталандыру

сақтандыру – тұлға мен мүлікті күзету, сақтандыру

есептік - бухгалтерия, есеп, статистика

ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУДАҒЫ МЕНЕДЖЕРДІҢ МАМАН РЕТІНДЕ ДАМУЫНА КЕДЕРГІ КЕЛТІРЕТІН ФАКТОРЛАР

Жеке бағалы
ориентацияның
жетіспеуі

Жеке
қызығушылық
жетіспеуі

Жеткіліксіз
мамандық
бойынша
квалификация

Адамдардың
назарын
аудара алмай

Өзін өзі жетілдіре
алмай

Өзін игере
алмай

Жауапкер
шіліктің жоқтығы

Ұйымдас
тыра алмай

Әділетсіздік

Топтың,
серіктестердің
жеке
қызығушылықтарын
а бағына алмай

МЕНЕДЖЕРГЕ БАРЛЫҚ КЕЗЕҢДЕ ЖОҒАРЫ ТАЛАПТАР ҚОЙЫЛАДЫ. МЕНЕДЖЕРДІҢ КӨПТЕГЕН ТҮРЛЕРІН БӨЛУГЕ БОЛАДЫ:

- Менеджер-дипломат. Менеджердің білімінің , деңгейінің шеберлігі-келісім жасауда қабілетінің жоғары қасиеті. Қазіргі уақытта менеджерлер көп уақыттарын адамдармен байланыс жасауға көп күш салады.
- Менеджер-инноватор. Ескі құралдарды жабдықтағаннан гөрі, еңбек өндірісін жаңа техника мен технологияларды қолданып, жоғарылату керек.
- Менеджер-басқарушы. Маманнан талап етіледі:
 - кәсіпорынды басқару саласында жалпы білім деңгейінің болуы;
 - фирма қызметінің түрі мен сипаты қай салаға қатысты болса, сол саладағы өндіріс технологиясындағы компетенттілік;
 - □ кәсіпкерлікпен қатар, әкімшілік саласындағы тәжірибенің болуы, нарықтық жағдайды білуі, бастама ұсыну шеберлігі, қолданудың табысты саласына фирманың қорларын қайта бөлу;
- □ төменде тұрған жетекші мен қызметкерлердің келісімі негізінде компетенті және негізделген шешімдерді қабылдау, оны орындауда әр қызметкерді жұмысы бойынша бөлу;

КӨШБАСШЫ ТҮРЛЕРІ

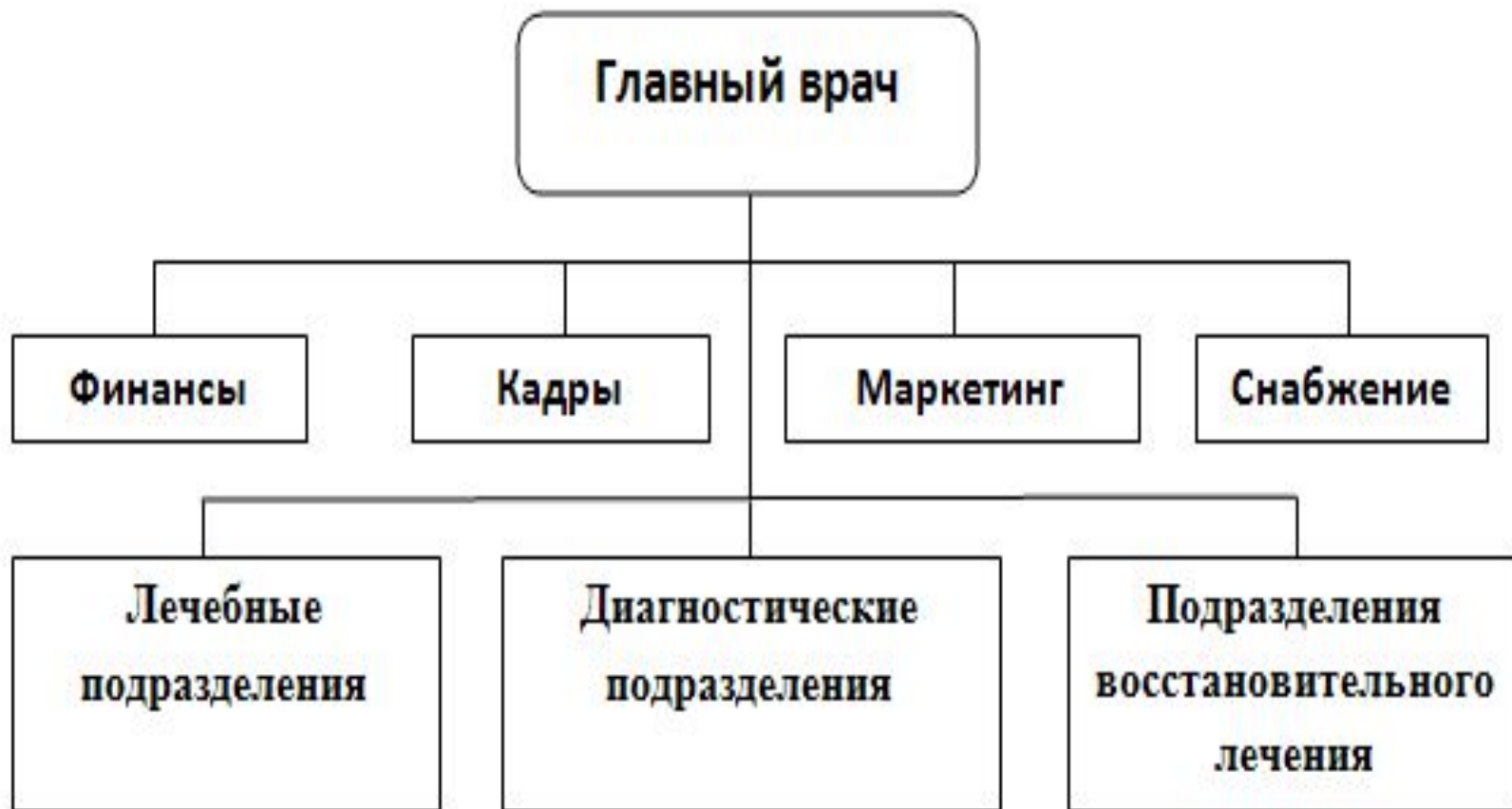
- Директор
- Уйымдастырушы
- Тулға
- Демократиялық басшы
- Өзіндік басшы
- Тәлімгер

Басқарудың классикалық құрылымы

БАСҚАРУДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫ ҚҰРЫЛЫМЫ

Ұйым және менеджмент жүйесіндегі менеджердің рөлі

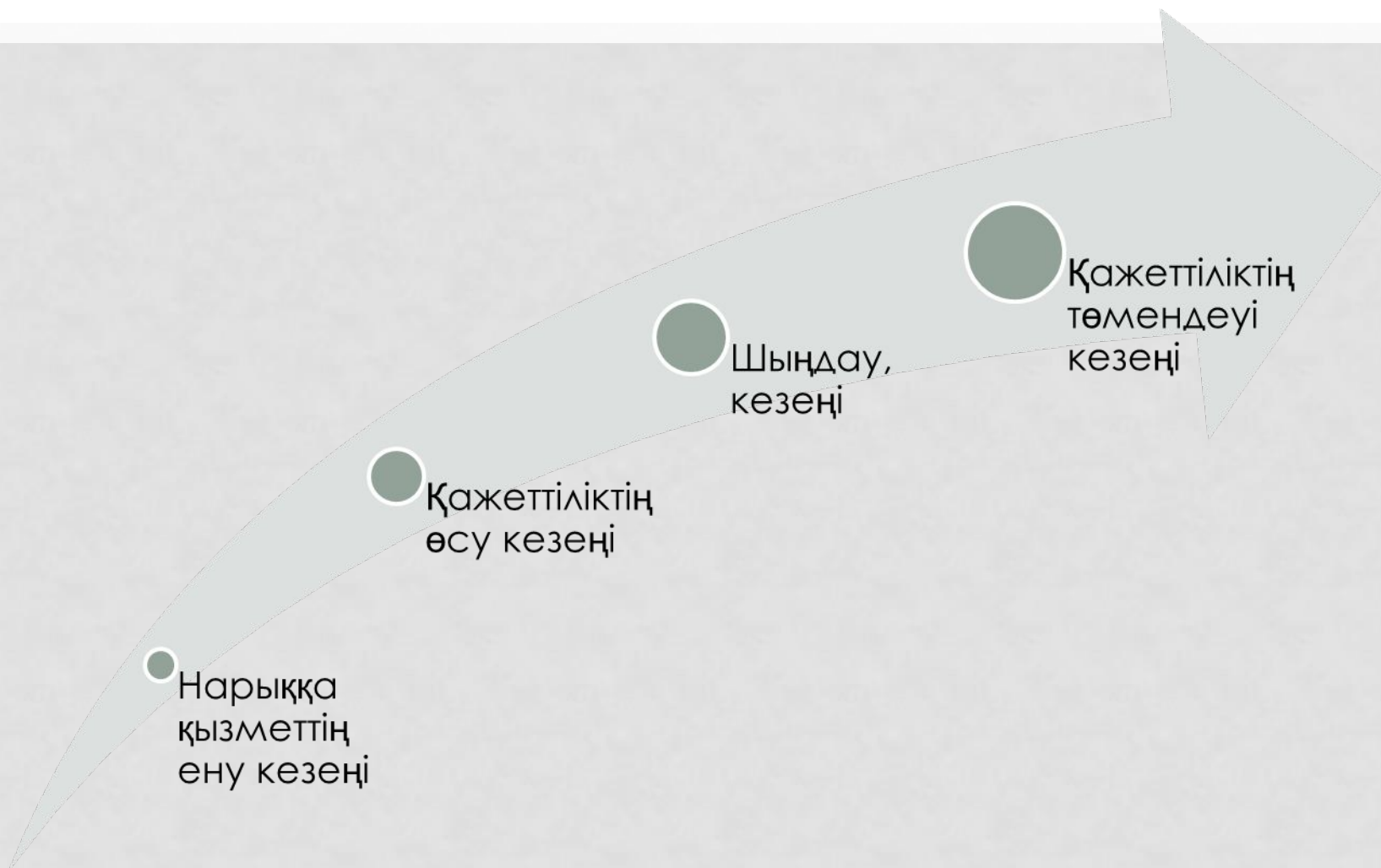
Ұйым және менеджмент жүйесіндегі менеджердің рөлі

❖ БАСКАРУ АЛГОРИТМІ
ЕСЕПТІ МАҚСАТТЫ ҚОЮ, ЖОСПАРЛАУ
КЕРЕКТІ МӘЛІМЕТ ЖИНАУ
МҮМКІН ШЕШІМДЕРДІ МОДЕЛЬДЕУ ЖӘНЕ АЛДЫН АЛА ТЕКСЕРУ
БАСҚКРУ ШЕШІМІН ҚАБЫЛДАУ
ОРЫНДАЛУЫН БАҚЫЛАУ
НӘТИЖЕНІ ТҮЗЕУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ КЕЗ КЕЛГЕН ТАУАР СЕКІЛДІ ӨМІРЛІК ЦИКЛІ БОЛАДЫ

Медициналық мекеме
қызметінің маркетингі
кезінде мыналарды
есепке алу керек:

- тұтынушының
мүмкіндіктері
- емдеу мекемесінің
мүмкіндігі;
- қолжетімділік,
- деңгей,
- сапа
- конкуренция

МЕНЕДЖМЕНТ ФУНКЦИЯСЫ

- Менеджменттің кез келген ұйымдарда, денсаулық сақтау орындарында , жалпы берілген 5 функциясы бар:
- 1. Жоспарлау –жетістіктер мен әрекеттің курсың таңдау және алға қойылған мақсаттың үрдісі. Жоспарлау мақсаттарды өңдеу,қоршаға ортаны талдау, іс-шаралардың жүзе асырылуы, нәтижелердің бағалануы мен орындалуын болжамдайды.
- 2.Ұйым-ұйымның ішіндегі басқарушылық иерархиясы сызығының қалыптасуы мен мақсатқа жетуде іс-әрекетінің координациясы, жұмысшы топтар мен индивидуумдардың арасындағы жұмыстың бөлісу үрдісі.
- 3. Адамзаттық қорларды басқару және кадр жұмысы-алға қойылған мақсат бойынша мекемені нәтижелі қызметкерлермен қамтамасыз ету, еңбек жағдайларын, қауіпсіздігі мен дамыту.
- 4. Көшбасшы-алға қойылған мақсатқа жету үрдісінде,топтар мен индивидуумдарды гармониялық және еркін түрде тартушы тұлға.
- 5. Бақылау –ұйымның өз мақсаттарына жетудің қамтамасыз етудің процесі, яғни жұмысты түзетумен бірге қойылған мақсаттың орындалу ісін жүйелік түрде қадағалау. Тәжірибеде барлық функциялар бір-бірімен өзара байланыста және ұйымдарда басқару кезеңдерінің үздіксіз кезеңін көрсетеді. Басқару жұмысының сапасы әр кезеңде әсер етуі мүмкін. Мысалы, кадрлардың қандай жұмысқа қажеттілігін жоспарлауымен тығыз байланыста. Өз кезегінде адамдар, жұмысқа іріктелініп алғандықтан, ұйымның жұмысының сапалылығын нәтижелігін қамтамасыз етеді.

МЕНЕДЖМЕНТТІҢ МІНДЕТТЕРІ

- 1. Жоспарлау** – менеджменттің бастапқы міндеті болып табылады. Басқарушы немесе іскер адам мекеменің жұмысын жанр-жақты талдау арқылы алдағы қойылған мақсатпен жұмыс жоспарын және ережелерін жасайды.
- 2. Ұйымдастырушылық** - жоспар мен ережелерде белгіленген ойларды іске асыру. Ол үшін ұйым құралады, басқару жүйесі, қажетті құжаттар дайындалады.

3. **Келісімділік** -мекеменің немесе ұйымның алдына қойған мақсатты орындау, адамдардың жұмысты бірігіп жұмыс істеуіне бағытталған.
4. **Дәлел-дәйектер-** алдағы қойылған мақсаттарды орындау үшін адамдардың белсенділігін арттыруды қамтамасыз ету, жұмысшыларды қанағаттандыру әдістерін таңдау.
5. **Бақылау** – мекеменің және оның қызметкерлерінің жұмысының нәтижесін жиі тексеріп, бағлап, жұмыстың орындалу жолдарын түзетіп отыру

Менеджменттің элементтері

1. **Мақсаты** – денсаулық сақтау жүйесінің немесе медициналық мекемелердің тактикалық және стратегиялық міндеттерінің кепілді орындалуынан, ұжымдар мен жетекшілердің іс-әрекетінен күтілетін нәтижелер.
2. **Адам қорлары** – жетекшілер мен орындаушылар және олардың қойылған мақсатқа жетуді жүзеге асырудағы дайындығы мен жетістігінің, интеллектуалды потенциялының, дағдыларының, игеруінің, білімінің жиынтығы.

3. Материалдық қорлар – қаржылық мүмкіндіктер.

4. Медициналық-технологиялық қорлар – медициналық мекемелердегі мамандардың инновациялық, клиникалық, басқарушылық мүмкіндіктері.

5. Тиімді пайдалану – денсаулық сақтау жүйесіне немесе медициналық мекемелерге максималды пайдалы медициналық-технологиялық және материалдық, адами қорларды пайдалану.

ҚОРЫТЫНДЫ

□ Денсаулық сақтаудағы менеджмент халыққа дұрыс қызмет жасауды, есебімен дұрыс жүргізуді көздейді. Жоспарланған іс шараны жүргізіп бақылап, нәтижесін талдайды. Денсаулық сақтаудағы басқару тек қызметкерлерді ғана басқару ғана емес, белгілі мекеменің бүкіл жабдықтылуын, функциясын қадағалып отыру болып табылады

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- 1. В.С. Лучкевич. Основы социальной медицины и управления здравоохранением, Санкт-Петербург, 1997г.
- 2. В.С. Лучкевич, И.В. Поляков. Основы медицинского страхования в России. Санкт-Петербург, 1995г.
- 3. И.В. Поляков, Т.М. Зеленская, П.Г. Ромашов, Н.А. Пивоварова. Экономика здравоохранения в системе рыночных отношений. Учебное пособие. Санкт-Петербург, 1997.
- 4. В.Д. Селезнев, И.В. Поляков. Экономические основы воспроизводства здоровья населения в условиях переходной экономики. Санкт-Петербург, 1996г.
- 5. Родионова В.Н. Менеджмент в здравоохранении в новых экономических условиях //Экономика и управление здравоохранением /под ред. Ю.П. Лисицына. - М., 1993, с.43-83//